

Fastsetting av forskrift om iverksetting av matrikkelen

1. Bakgrunn

Lov av 17. juni 2005 nr. 101 om eigedsregistrering har som formål å sikre tilgang til viktige eiendomsopplysninger, ved at det blir ført et ensartet og pålitelig register (matrikkelen) over alle faste eiendommer i landet, og at grenser og eiendomsforhold blir klarlagt. Loven skal avløse lov 23. juni 1978 nr. 70 om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (delingsloven).

Et viktig element er etableringen av nytt offisielt eiendomsregister for landet (matrikkelen). Matrikkelen skal erstatte gjeldende grunneiendoms-, adresse- og bygningsregister (GAB-registeret). GAB-registeret er et rent administrativt register uten noen form for kartfunksjonalitet, og er i ferd med å bli teknisk foreldet. Matrikkelen vil i tillegg også omfatte et eiendomskartverk. Kartdata til matrikkelen vil bli hentet inn fra kommunale og statlige digitale eiendomskart (DEK).

Departementet har varslet at det vil legge fram forslag for Stortinget om å videreføre det kommunale ansvaret for eiendomsoppmålingen i tråd med gjeldende delingslov, jf. bl.a. St.prp. nr. 1 (2006-2007). Det er derfor ikke aktuelt å sette i verk bestemmelser som har direkte sammenheng med dette temaet, før Stortinget har tatt stilling til endringsforslaget.

Iverksetting av den nye matrikkelen er ikke avhengig av dette spørsmålet. For å kunne innføre matrikkelen som offisielt eiendomsregister i den enkelte kommune, har Kongen i statsråd iverksatt nødvendige bestemmelser i lov om eiendomsregistrering, jf. kgl.res. 9. februar 2007 om delvis iverksetting av lov om eigedsregistrering.

Departementet vil med dette fastsette tilhørende forskriftsbestemmelser. Forskriften vil gjelde inntil lov om eiendomsregistrering blir iverksatt i sin helhet.

All saksbehandling som ligger til grunn for føring av opplysninger i matrikkelen skal fortsatt skje etter delingslovens system.

2. Bestemmelser i lov om eiendomsregistrering som nå er satt i verk

Følgende bestemmelser er satt i verk:

- § 1 om formålet med lova
- § 2 om geografisk virkeområde
- § 3 om definisjoner
- § 4 om matrikkelen
- § 22 om føring av matrikkelen
- § 28 om tilsyn med matrikkelføringen
- § 30 om utlevering og behandling av opplysninger fra matrikkelen
- § 31 om bruk av matrikelopplysninger i offentlig saksbehandling, mv.
- § 32 andre og tredje ledd om betaling for opplysninger fra matrikkelen
- § 50 om iverksetting
- § 51 femte ledd om overføring av eiendomsdata fra kommunene til staten

Bestemmelser om oppmålingsforretninger og matrikkelføring av slike forretninger er ikke satt i verk. Det samme gjelder vilkår for matrikkelføring, herunder regler for å sette fram krav om matrikkelføring. I stedet gjelder delingsloven så langt den passer.

Regler om geodetisk grunnlag er ikke iverksatt. Lov 9. juli 1923 nr. 1 om anbringelse av signaler og merker for målearbeider (signalloven) gjelder fortsatt.

Følgende bestemmelser i lov om eiendomsregistrering er således *ikke* satt i verk:

- § 5 om matrikkelenheter
- kapittel 3 om saker som krever oppmålingsforretning (§§ 6 og 7)
- kapittel 4 om vilkår for matrikkelføring (§§ 8 til 21)
- §§ 24 til 27 om tinglysing, matrikkelbrev og andre spesielle bestemmelser om føring av matrikkelen
- § 29 om innsyn i matrikkelen
- § 32 første ledd om gebyr for matrikkelføring
- kapittel 7 om oppmålingsforretning og godkjenning av landmålerforetak (§§ 33 til 38)
- kapittel 8 om geodetisk grunnlag (§§ 39 til 45)
- kapittel 9 om klage, sanksjoner, mv. (§§ 46 til 49)
- § 51 første til fjerde ledd om diverse overgangsregler
- § 52 om endringer i andre lover

Noen av bestemmelsene som er iverksatt, blir i praksis ikke gjeldende da tilhørende materielle eller prosessuelle bestemmelser ikke er iverksatt. Dette gjelder:

- § 1 andre ledd om geodetisk grunnlag
- § 2 andre ledd om utvidet geografisk virkeområde. Det er ikke aktuelt å utvide virkeområdet slik bestemmelsen åpner for. Matrikkelen blir inntil videre ikke iverksatt på Svalbard
- § 3 bokstavene h til n med definisjoner som viser til bestemmelser om oppmålingsforretning, geodetisk grunnlag, mv. som ikke er iverksatt
- § 4 andre ledd om at matrikkelen skal inneholde opplysninger om pålegg som gjelder bruk av grunn eller bygninger. Bestemmelsen forutsetter at det blir gitt nærmere regler om hvilke pålegg dette er, i lov eller forskrift. Slike regler vil ikke bli gitt nå. Saksbehandlingsreglene er heller ikke iverksatt, jf. § 25.
- § 22 sjuende ledd om ansvarlig landmåler som ikke kan føre matrikkelen. Reglene om godkjenning av landmålerforetak, herunder utpeking av ansvarlig landmåler, blir ikke iverksatt.

Departementet vil i denne omgang ikke fastsette regler om innholdet i matrikkelen, jf. § 4 tredje ledd. Departementet legger til grunn at matrikkelen i denne omgang vil være en direkte konvertering av GAB og DEK. Departementet anser derfor at det er tilstrekkelig at Statens kartverk fastsetter dette i egen instruks, jf. forskriften § 3. Departementet viser for øvrig til hva som framgår om dette i Ot.prp. nr. 70 (2004-2005).

Lov om eiendomsregistrering § 5 er som nevnt ikke iverksatt. De nye enhetene anleggseiendom og jordsameie, jf. § 3 bokstav b, blir således ikke gjort gjeldende. Det innebærer at bare slike enheter som har hjemmel i eksisterende lovverk, kan opprettes i matrikkelen, dvs. grunneiendom, eierseksjon og festgrunn.

Ordlyden i § 22 tredje ledd bygger på at det settes fram et krav om matrikkelføring overfor kommunen. Et slikt krav kan verken settes fram etter de delene av lov om eiendomsregistrering som nå er satt i verk, eller etter gjeldende delingslov. Begrepet «krav om matrikkelføring» må således forstås ut i fra delingslovens saksbehandlingsregler, f.eks.

rekvisisjon og gjennomføring av delingsforretning med etterfølgende obligatoriske rapportering til GAB. Når det i den iverksatte delen av lov om eiendomsregistrering blir vist til krav om matrikkelføring, skal således reglene om føring av opplysninger i GAB gjelde, jf. forskrift til delingsloven kapittel 14. Retting og sletting av opplysninger i matrikkelen følger reglene for GAB.

Ved eventuell motstrid viker i utgangspunktet delingsloven med tilhørende forskrifter for iverksatte deler av lov om eiendomsregistrering, men dette må avgjøres etter en konkret vurdering. Statens kartverk kan gi veiledning hvis det oppstår tvil om hvilket regelverk som skal gjelde.

3. Merknader til de enkelte bestemmelsene

Til § 1

Planen for iverksettingen av matrikkelen består av en pilotfase (prøveperiode) og en ordinær gjennomføringsfase. Første ledd gjelder den ordinære gjennomføringsfasen, mens andre ledd gjelder pilotfasen. I pilotfasen vil GAB og matrikkelen bli ført parallelt med hverandre. GAB vil i denne perioden fremdeles være det offisielle eiendomsregisteret.

Pilotfasen startet januar 2007 etter avtale med 15 kommuner. Pilotfasen vil gå fram til 15. april 2007. Gjennomføringsfasen skal etter planen løpe fra mai 2007 til mars 2008. I løpet av gjennomføringsfasen skal samtlige kommuner få iverksatt matrikkelen. Kommunene skal etter planen deles i fire grupper. Første gruppe vil få iverksetting av matrikkelen i mai eller juni 2007, mens siste gruppe får iverksettingen i februar eller mars 2008. Basert på erfaringene fra pilotfasen vil Statens kartverk sette opp en endelig gjennomføringsplan og bekjentgjøre gruppeinndelinger og iverksettingsdatoer. Det kan bli aktuelt å endre gruppeinndelingen underveis basert på situasjonen i den enkelte kommunen. Statens kartverk vil varsle kommunene i god tid om dette.

Til § 2

Matrikkelen erstatter GAB-registeret og kommunens eiendomskartverk. Når det i lov eller forskrift vises til GAB-registeret eller kommunens eiendomskart, skal vedkommende bestemmelse gjelde matrikkelen tilsvarende. Det gjelder også indirekte henvisninger, f.eks. i form av henvisning til delingsloven. Slike direkte eller indirekte henvisninger finnes bl.a. i:

- lov 23. juni 1978 nr. 70 om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (delingsloven)
- forskrift 19. oktober 1979 nr. 4 til lov om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (delingsloven). Del. av myndighet
- forskrift 26. juni 2003 nr. 968 om føringen av grunneiendoms-, adresse- og bygningsregisteret (GAB-registeret)
- lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner
- forskrift 24. juni 2003 nr. 749 om saksbehandling og kontroll i byggesaker (SAK)
- forskrift 5. juli 1991 nr. 456 om skrivemåten m.v. av stadnamn

Til § 3

Iverksettingen av matrikkelen innebærer i utgangspunktet ikke noe mer enn at matrikkelen erstatter GAB og kommunens eiendomskartverk. All saksbehandling som ligger til grunn for føring av opplysninger i matrikkelen skal fortsatt skje etter delingslovens system. Det gjelder både grunneiendoms-, adresse- og bygningsdelen, og kartdelen. Føring av matrikkelen skal

bl.a. basere seg på data fra kart- og delingsforretninger gjennomført etter bestemmelsene i delingsloven og tilhørende forskrifter. Kommunen skal fortsatt utarbeide målebrev etter reglene i delingsloven. Dokumentflyt og ansvarsdeling mellom kommunen og tinglysingsmyndigheten i saker som krever tinglysning, skjer uendret. Kommunen skal sende melding til tinglysning i samsvar med delingsloven §§ 4-2 og 4-3. For kart- og delingsforretninger og annet arbeid etter delingsloven, skal det betales gebyr etter delingsloven § 5-2.

Klagebehandlingen skal skje etter reglene i delingsloven, jf. § 1-6, med unntak av klage på vedtak om utlevering av opplysninger fra matrikkelen. Klage på slikt vedtak skjer etter reglene i forvaltningsloven.

Innsyn i matrikkelen skal skje etter reglene i GAB-forskriften § 4. For øvrig gjelder personopplysningsloven. Utlevering av opplysninger fra matrikkelen skal skje etter § 30 i lov om eiendomsregistrering. I den grad denne bestemmelsen krever utfyllende bestemmelser, gjelder forskrift om føringen av grunneiendoms-, adresse- og bygningsregisteret (GAB-registeret) så langt den passer.

Konvertering av opplysninger fra GAB-registeret og eiendomskart til matrikkelen og matrikkelføring er unntatt fra personopplysningslovens krav til informasjon, melding og konsesjonsplikt, jf. lov om eiendomsregistrering § 22 åttende ledd.